

Hur var det när Lund började?

Text: Annika Knarrström

Ibland tävlar olika städer om vilken stad som är äldst. Lund räknas som en gammal stad, för att vara Sverige, Danmark och Skandinavien. Lund har faktiskt firat 1000-årsjubileum, men i själva verket vet ingen exakt när och hur staden grundades. Däremot var det nog inte så mycket stad till att börja med.

För tusen år sedan fanns det inte städer i Skåne. I alla fall inte så som man kanske tänker sig städer, med gator och torg, tätt mellan husen och mycket människor. Folk bodde i gårdar som låg i byar eller på en gård som låg för sig själv. Men städer fanns på andra håll i Europa. De som hade rest omkring i världen hade kanske varit i någon stad. Besökare från främmande länder berättade säkert hur de såg ut.

Redan för två tusen år sedan började en av byarna i Skåne, Uppåkra, att litegrann likna en stad. Uppåkra fanns under tusen år och blev så småningom ovanligt stort. Det bodde många människor i Uppåkra och dessutom kom många dit på besök, kanske för att köpa eller sälja något eller för att träffa de som härskade. Hit kom handelsmän med varor som kom långt bortifrån, som till exempel Irak och Uzbekistan, men hantverkare på platsen tillverkade också ovanligt fina saker. Uppåkra var också en plats för mäktiga personer och det fanns ett palats byggt av trä.

Men för ungefär tusen år blev Uppåkra snabbt mindre och förvandlades till en vanlig liten by. Antagligen beror det på att en plats bara en liten bit därifrån började bli viktig: Lund. Det här var samtidigt som människorna i Skåne slutade tro på asagudarna. Kristendomen blev viktig i Skåne och man började bygga kyrkor. Det var också vid den tiden som en av de mäktiga personerna började tänka att nu var det dags att visa att det räcker med *en* härskare, en som kunde vara kung över Danmark. Kanske ville kungen bevisa sin makt, genom att flytta allt viktigt och spännande till en ny plats.

Bildtext: Såhär kan hus ha sett ut, på den tiden när det började byggas i Lund. Källa:

https://sv.wikipedia.org/wiki/Långhus#/media/Fil:Fyrkat_hus_stor.jpg

Ingen vet vem som grundade Lund eller exakt när det hände. Men omkring år 990 fanns i alla fall början på Lund. Först såg det nog inte riktigt ut som en stad, men ganska snabbt bestämde man var olika kyrkor skulle vara, var Stortorget skulle ligga och var vissa gator skulle gå. Kungen bodde inte i Lund, men han hade folk på plats som såg till att saker blev som han ville. Han lät bygga en stor och rejäl gård. Fler och fler byggde gårdar i närheten av kungens gård. De flesta av husen såg ungefär ut som de som låg i vanliga bond-byar. Men en del byggdes lite större och snyggare. Det skulle synas att det skulle bli en stad.

Bor du i en stad eller i en by eller på landet? Vilket är bäst och varför tycker du det?

Vad tycker du det är som gör att man tänker på något som en stad?